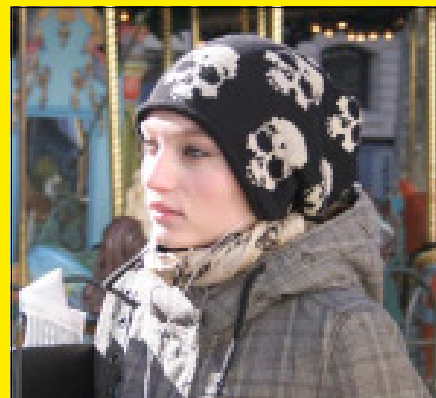

Tekster om **ISLAM**

Islam for enhver

Urtehaven

Tekster om
ISLAM

Dette heftet om islam er utgitt av Urtehagen.
Det består av noen tekster som er hentet utenfra,
og andre som vi har laget selv.

Redaktør: Trond Ali Linstad.
Oslo 2010

Innhold

Islam – et omriss	7
Islam – spørsmål og svar	8
Islam – en åpen tro	9
Koranen – en introduksjon	10
Bibelen og Koranen	11
Koranen og skapelsen	13
Mennesket ble skapt av jord	14
Gud	15
Bøyer seg bare for Gud	16
Muhammed – islams store profet (fred med ham)	18
Ramadan	20
Hadj	21
Umra	23
Halal og haram	25
Menneskerettighetene i islam	26
Da alkohol ble forbudt i Medina	28
Islamsk enhet	29
Vekst, forfall – og ny vekst?	30
Profetens bønn	31

Islam

Islam – et omriss

Hva er islam, hva tror muslimene på? Her følger noen islamske teser:

☛ *Verden er skapt.*

Se deg om i verden! På stjerner og planeter, de følger faste baner. Liv oppstår og forsvinner. I fysikk og kjemi er det balanse. Det finnes lover i alle ting!

Du undres over skjønnhet rundt deg. Kommer den av seg selv? Eller står det en Skaper bak?

Koranen sier:

I skapelsen av himmel og jord, i skiftet mellom natt og dag, i skipene som seiler på havet med nyttig last for menneskene, i vannet Gud sender fra skyen og gir liv til den døde jorden så det vrirler av alle slags dyr, i vindenes veksling og drivende skyers bane mellom himmel og jord, er det tegn for den som ser. (2-164)

Ja, det gjelder å se.

☛ *Gud er skaperkraften.*

Han er opphav til alle ting. Kan mennesket forestille seg Ham? Nei, Han står over all forstand.

Koranen sier: *Intet øye kan fange Ham, men Han omfatter alt øyet ser! (6,103)*

Gud er Lys, Kraft, Begynnelse – uten tid, rom eller form. Men disse egenskaper har Gud: Bevissthet, sannhet, rettferdighet, skjønnhet. De beste ord gjenspeiler Ham.

☛ *Gud er Én.*

Gud i islam er Den samme som i kristendom

Universet med Jorden, er skapt.

og jødedom. Men gudsbildet i disse er ikke korrekt. Ser vi på kristendommen, er det for eksempel urimelig at Gud skal ha tatt seg en 'sønn', som både skal være Gud og menneske. Jødedommen er selvopptatt og ekskluderende, ved at Gud skal ha et spesielt forhold til jøder.

☛ *Mennesket er fritt.*

Ja, mennesket er fritt, eller egentlig: Vi har en tosidig karakter. Vi er underlagt Guds lover, og kan ikke unngå dem. Som alt som er skapt, er vi tvunget av naturens krefter.

Vi er pålagt å følge Gud lov ved at vi er til stede i verden. Slik er hver av oss fra begynnelsen av egentlig 'muslim', et ord som betyr at vi er underlagt Ham.

Men hva velger mennesket selv? For vi har fornuft og forstand, vi tenker og fatter beslutninger. Vi bestemmer hva vi godtar, og ikke godtar. Vi har vår frie vilje. Det skiller oss fra alt annet skapt.

☛ *Muslim eller ikke muslim?*

Erkjenner vi bevisst vår Skaper, og bøyer oss for Ham? Følger vi Hans lover i trosmessige og eksistensielle forhold? Da er vi virkelig en *muslim*, i objektiv og subjektiv forstand. Eller avfeier vi i bevisstheten Gud, som vi fysisk er tvunget av? Bruker vi vår frie vilje til ikke å ville se Ham? Den som gjør det, er en *kafir*, det vil si: 'en som dekker til'.

En *kafir* skjuler, ved ikke å ville tro, en vesentlig innsikt i livet.

Han henrives av det veldige universet, men ser ikke Den universelle kraft. Han gripes av den menneskelige skapning, men overser Skaperen. Han frydes ved naturens mønstre, men er blind for Formgiveren. Han undres over tingenes samspill, men neglisjerer Samordneren.

En *kafir* er på et vis uvitende. Han har begrenset erkjennelse av verden.

Mens muslimen kjenner sin natur, som del av den store virkeligheten.

Islam – spørsmål og svar

Dette er noen spørsmål og svar om islam:

☞ *Hva er islam?*

Islam betyr å underordne seg. Vi bøyer oss for Guds forordninger og lever etter Hans plan.

Hvem skapte deg og alle verdener?

Gud skapte meg og alle verdener.

Hvem skapte Gud?

Gud har skapt oss alle. Men Han er ikke skapt av noen.

Hvilke forpliktelser har du mot Gud?

Å tro på Ham, og underordne meg Hans lover.

☞ *Hva mener du med at Gud er Én?*

Det er ingen som Han. Ingen kommer opp mot Ham.”

Hvor er Gud?

Gud er alle steder.

Hvordan kjenner du Guds lover?

De er gitt i Koranen. Og ved eksempelet til profeten Muhammed (fred med ham).

☞ *Hva er en profet?*

Profeter er sanne og rettferdige mennesker som formidler Guds plan. Gud har sendt mange profeter for å veilede og hjelpe menneskene. De viktigste profetene er: Adam, Noa, Abraham, Moses, Jesus og Muhammed (fred med dem alle).

Tilber du til noen profet?

Nei, jeg tilber bare Gud. Men jeg ærer profetene, og ser dem som eksempel for alle mennesker.

☞ *Finnes flere bøker fra Gud?*

Ja, Gud har gitt mennesket veiledninger, eller lovbøker, til forskjellige tider i historien.

Kan du gi eksempler?

Det finnes fire bøker av dette slaget som er nevnt i Koranen: Moseloven som ble gitt til Moses, Salmenes bok som ble gitt til David, Det nye testamentet som ble gitt til Jesus, og Den hellige Koranen som ble gitt til Muhammed.

Hvilken bok følger du?

Jeg følger Den hellige Koranen.

☞ *Tror du på Dommens dag?*

Ja, hvert menneske skal stilles til ansvar. Vi har fri vilje, og må svare for det vi gjør.

☞ *Hva betyr å be?*

At vi underordner oss og kaller på Gud, slik vi lærte av profeten Muhammed (fred med ham)

☞ *Hva er almisse?*

Det er en avgift som muslimer skal betale. Den gis til dem som trenger det. Slik hjelper vi brødre og søstre. Den minner samtidig om at vi ikke må bli selvopptatte og egoistiske eller slaver av jordisk gods.

☞ *Hva betyr faste?*

Det er å avholde seg fra å spise, drikke, røyke og ha seksuell omgang fra soloppgang til solnedgang. Fasten styrker vår selvkontroll. Den lærer oss måtehold, og fører oss nærmere Gud.

Er Ramadan fastemåneden?

Ja, det er en velsignet måned. Da ble Koranen åpenbart.

☞ *Hva er pilegrimsreisen til Mekka?*

Den er én av de fem søyler i islam. Ved siden av trosbekjennelsen, bønningen, almisen og fasten. Og: Imamers ledelse. Alle muslimer bør dra på pilegrimsreise minst én gang i livet, om forholdene tillater det.

Har dette skapt seg selv eller blitt til ved en tilfeldighet?

Islam – en åpen tro

Islam er enestående sammenliknet med andre trosoppfatninger, ved at tidligere åpenbaringer er godtatt og respektert.

Moses, Aron, David og Salomo (fred med dem) var alle profeter fra Gud. Jesus (fred med ham) var profet. Også andre religiøse personligheter var profeter.

Koranen sier:

Vi har sendt profeter før deg (Muhammed). Om noen har Vi fortalt deres historie, mens Vi lot det være for andre. Ingen profet kom med et tegn uten at Gud ville. (40, 78)

Islam lærer at alle folk og samfunn en gang har mottatt et sendebud fra Gud og som ga retningslinjer for et rettskaffent liv (10, 47).

De som en gang har fått en åpenbaring og likevel ikke er muslimer, skal godtas og respekteres. Ja, mer enn det. Tilhengere av andre religiøse oppfatninger som tror på Gud og Den siste dagen, og gjør det som er rett, kan komme til Paradis.

Koranen understreker flere steder denne siden ved islam, som inkluderer, og ikke utestenger, andre. Dette skiller islam fra mange andre religiøse oppfatninger, som hevder at bare de som tror på denne spesielle religionen kommer til Paradis, mens andre går til Helvete.

Islam har et bredere syn. Folk kan ha fått et budskap, og feiltolket eller endret på dette, som at profeten selv er blitt gjenstand for 'gudsdyrking', slik vi ser i f.eks. kristendommen. Religionen er brakt på avveier i forhold til hva den var ment å være, men har fortsatt tilknytning til det opprinnelige. Det gjør at f.eks. kristendom kan innbefattes i islam. (Men islam kan ikke innbefattes i kristendom.)

Toleranse

Koranen sier:

Blant dem som fikk en åpenbaring fra Gud, er ikke alle like. Noen er anstendige og rettskafne. De ber om natten og leser fra Guds budskap. De bøyer seg for Ham. De tror på Gud og Den siste dagen. De gjør det som er rett og avviser alt galt. De oppmuntrer til gode handlinger.

Disse (ikke-muslimer) er blant de rettferdige. Av det gode de gjør, skal intet bli avvist. For Gud vet hvem som frykter Ham. (3, 113-115)

Og videre:

De som tror (muslimer), og jøder, kristne og sabeere, ja hver som tror på Gud og Den siste dagen og gjør det som er rett, vil få sin lønn hos Herren. De skal ikke frykte eller sørge. (2, 62)

Respekt for andres tro

Islam forbyr muslimer å være hovmodige i forhold til andres tro, og å unnlate å vise respekt for deres religiøse steder.

Koranen sier:

Tal ikke nedsettende om det de tror på i stedet for Gud. (6, 108)

Muslimer skal vise respekt for alle, også for dem som dyrker falske guder. For menneskene er oppriktige i sin tro, og idolene er hellige for dem.

For igjen å sitere fra Koranen:

Vi har gjort hvert folk tilfreds med sin handling (og tro). Når tiden kommer og de vender tilbake til Gud, vil Han la dem forstå det som er rett og galt (i troen). (6, 108)

Enhver tro kan ha grunnlag i virkeligheten. Tro og overbevisning – rett eller gal – gjenspeiler livserfaring og oppdragelse. Feilaktig tro kan være uttrykk for at den det gjelder er fanget i en livssituasjon som han eller hun ikke klarer å løfte seg ut av.

Rasjonell og humanistisk

Islam lærer at et anstendig liv i ord og handling er den bestemmende faktor for belønning og straff i Det hinsidige, og at ingen særskilt religiøs tro eller gruppe har enerett på Paradis.

Gud alene er Den endelige dommer.

Det gjør islam rasjonell og humanistisk i sin tilnærming til religiøs tenkning.

Koranen – en introduksjon

Les, i navnet til din Herre, Han som skapte og formet mennesket av en enkelt celle. Les! For Herren er Den store velgjører, som ga kunnskap ved bruk av pennen om det mennesket ikke visste. (96, 1-5)

Med disse ord fra Koranen, som viser til menneskets beskjedne, biologiske begynnelse, så vel som til dets bevissthet og intellekt, begynte åpenbaringen til profeten Muhammed. Det skjedde på 600-tallet etter kristen tidsregning.

Åpenbaringen varte i tjuetre år og sluttet kort før Profetens død, med dette verset:

Frykt Dagen da dere vender tilbake til Gud og hver skal få som fortjent. Ingen blir urettferdig behandlet. (2, 281)

Mellom disse første og siste ord i Åpenbaringen (men ikke i Koranen, som er ordnet etter det indre budskapet), bretter det seg ut en bok som mer enn noen annen har påvirket menneskers religiøse, sosiale og politiske liv.

Intet annet hellig skrift har hatt en tilsvarende betydning for det folk som først fikk budskapet, og gjennom dem på etterfølgende generasjoner, ja for hele verdens sivilisasjon.

Det rystet Arabia og skapte en nasjon av de tidligere så stridende arabiske stammene. I løpet av noen tiår spredde det seg langt utenfor Arabias grenser og formet det første kjente ideologiske samfunnet i menneskets historie.

Budskapet la vekt på bevissthet og kunnskap. Det fremmet intellektuell nysgjerrighet og inviterte til uavhengig tenkning.

Slik skapte det en islamsk storhetstid, preget av vitenskapelig forskning, undervisning og allmenn kulturell utfoldelse.

Dette spredte seg til Europa og utløste den perioden med gjenskapning av vestlig kultur som

kalles Renessansen. Derved ble islamsk sivilisasjon en forløper til det vi kaller den vitenskapelige tidsalder, det vil si vår egen tid.

Budskapet spredte seg ved inspirasjon. Folk la det til grunn for moralske vurderinger og gjorde det til rettesnor i livet.

For aldri er noen bok, Bibelen medregnet, blitt lest av så mange, med slik ærefrykt og intensitet.

Og heller ikke har noen bok over så lang tid gitt mennesker et tilsvarende helhetlig svar på spørsmål som: Hvordan skal vi leve? Hva er godt i dette livet, og nødvendig for glede i det neste?

Om den enkelte muslim ofte kan ha feiltolket svaret og beveget seg bort fra Budskapet, står likevel Koranen for de troende som uttrykk for Guds grenseløse nåde, den endelige visdom og ytterste skjønnhet, i bilder og ord.

Ja, som Guds egen tale.

Mange har undret seg over muslimenes holdning til Koranen. En grunn kan være at de selv bare har lest en av de mange mindre gode oversettelser av den. Noen vil kanskje også finne det nytt hvordan Koranen vektlegge *fornuften* som hjelp til tro, og understreke *helheten* i menneskets liv, åndelig, fysisk og sosialt.

Daglige gjøremål, om enn av 'jordisk' karakter, går sammen med det sjelelige livet.

At virkeligheten ikke er delt mellom en 'åndelig' og en 'verdslig' side, skaper problemer for dem som er oppvokst innenfor rammen av andre religioner, med den henspeiling på det 'overnaturlige' som der kan finnes. For Koranens tilnærming til religiøse spørsmål er i det vesentlige rasjonell.

Innslag av vestlige fordommer mot islam er fortsatt ganske vanlig hos både intellektuelle og folk 'på gata'. Men selv ikke den mest uvennlige kritiker av Koranen kan annet enn å innrømme at denne boken er den største religiøse og kulturelle inspirasjon for hundretalls millioner mennesker, som samlet har gitt uvurderlige bidrag til menneskelig kunnskap, sivilisasjon og utvikling.

(Muhammed Asad)

Bibelen og Koranen

La oss se et øyeblikk på de hellige skriftene til hver av de tre store monoteistiske religionene: jødedom, kristendom og islam.

Hvordan ble skriftene til? Og kan vi si noe om deres pålitelighet?

Vi tar som utgangspunkt at alle de hellige skrifter: Det gamle testamente, Evangeliene og Koranen, opprinnelig er åpenbaringer fra Gud. For det er det islamske standpunktet. Som riktignok ikke alle deler.

➤ Jødedommen har som sin hellige bok den hebraiske bibel (*Tora*'en). Den skiller seg fra de kristnes Gamle testamente ved at disse har lagt til noen skrifter som ikke fantes på hebraisk.

Jødedommen godtar ingen skrifter eller bøker som er kommet etter deres egne.

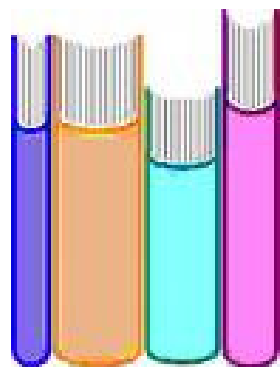
➤ Kristendommen har tatt den hebraiske bibel og lagt til flere skrifter, som til sammen er blitt Det gamle testamente. Kristendommen har også Det nye testamente, med Evangeliene som omtaler Jesu liv.

Men kristendommen har ikke godtatt alle skrevne omtaler av Jesus, bare fire. Kristendommen godtar heller ingen åpenbaring etter Jesus, og avviser derfor Koranen.

➤ Islam har Koranen som sin hellige bok. Den ble åpenbart seks hundre år etter Jesus, og viderefører en rekke opplysninger fra Den hebraiske bibel og Evangeliene.

Koranen pålegger alle muslimer å tro på åpenbaringene som kom før den. (4, 136)

Koranen understreker den viktige rollen som

Koranen - veiledende og pålitelig bok.

Noa, Abraham, Moses, Jesus og andre profeter har spilt i å gjøre kjent Guds åpenbaringer for menneskene.

Jesus har en spesiell plass. Hans fødsel blir både i Koranen og evangeliene omtalt som en overnaturlig hendelse.

Koranen ærer Maria, Jesu mor. Et eget kapittel (19) bærer hennes navn.

Det gamle testamente, Jesu budskap og Koranen var alle åpenbaringer fra Gud. Men er de senere pålitelige, eller har det skjedd endringer i dem?

Når det gjelder Det gamle testamente og Evangeliene, *har* det skjedd forandringer.

For hvis disse åpenbaringene er sanne, i den form vi kjenner dem, hvordan kan de da inneholde, slik de gjør, beskrivelser med unøyaktigheter og selvmotsigelser, og framlegg som strider mot vitenskapelige fakta?

➤ Det gamle testamente med *Tora*'en var lenge en muntlig tradisjon, som i sang og fortelling ble gitt videre i mange generasjoner. Feil og mangler kan ha sneket seg inn.

Av de hebraiske tekstene fantes en stund minst tre varianter, før man fastsatte én tekst.

Kirken på sin side brukte flere hundre år på å føye nye skrifter til det vi kjenner som Det gamle testamente.

Av unøyaktigheter i det kan nevnes: Omtalen av de ti bud, som angivelig ble skrevet ned av Gud selv. (2. Mos 20, 1-21 og 5. Mos 5, 1-30.) Og av selvmotsigelser: to skapelses-beretninger som delvis motsier hverandre. (1. Mos 1, 1-31 og 2, 5-21)

Den første skapelsesberetningen er uforenlig med moderne vitenskap både i beskrivelsen om hvordan universet ble til, og ved rekkefølgen i skapelsesprosessen.

I strid med sikker viten er også tidsangivelsen for verdens skapelse, og for menneskets inntreden på Jorden.

Historien om Syndfloden kommer i to varianter, delvis i strid med hverandre. De er uforenlige med hva vi i dag vet.

Vi kan vanskelig tenke oss at Gud åpenbarer for menneskene noe annet enn det som er sant. Eller at Han skulle gi menneskene opplysninger som er innbyrdes motstridende.

- ➔ Det samme forholdet gjelder for Evangeliene. De grunner seg på en muntlig tradisjon, som

først senere ble nedskrevet. Ingen forfatter av de godkjente evangeliene var selv vitne til Jesu liv.

Jesu stamtavle framstilles på to uforenlige og ulike måter. Menneskets alder på Jorden er i motstrid med sikker viten, og det oppgis forskjellig tid for hvor lenge Jesus virket.

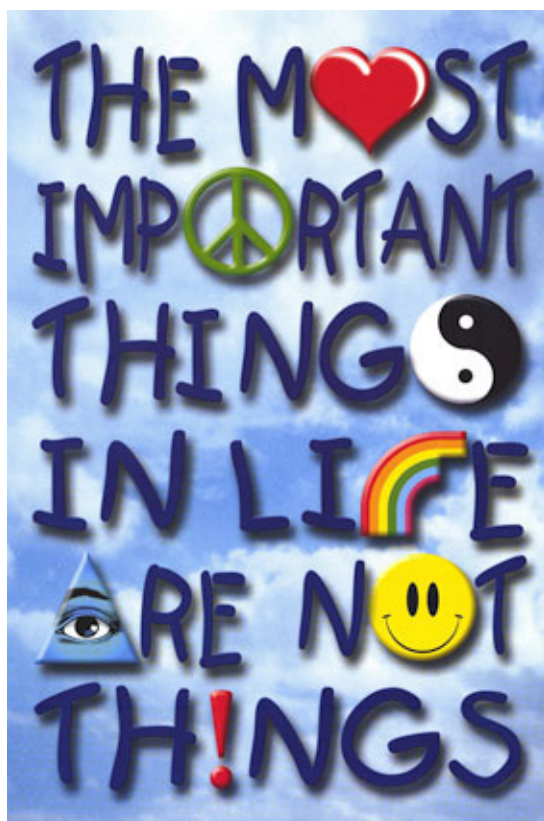
At Jesus skal ha steget opp til himmelen, omtales ikke i to av evangeliene, og tidspunktet da dette skulle ha skjedd, er motstridende i de to andre.

Jesu siste tale til disiplene, med hans åndelige testamente (Joh 14-17), mangler i tre av evangeliene.

- ➔ I motsetning til dette er Koranen presis og uten indre selvmotsigelser. Den inneholder heller ingen utsagn i strid med moderne vitenskap, men er tvert imot påfallende samstemt med den.

Koranen er Guds åpenbaring, i opprinnelig form. Mens det i Bibelen er kommet endringer som gjør den upålitelig, selv om også Bibelen fra først av var fra Gud.

(Kilde: Dr. Maurice Bucaille)

Koranen og skapelsen

Om du leser Koranen blir du slått av de mange henvisninger til skapelse og natur i Boken. Den oppfordrer deg til å undres over stjerner og planeter, over Jorden og hvordan den ble til, over menneskers vekst og formering, over dyrs og planters liv. Og den ber deg trekke lærdommer av det.

Koranen berører mange spørsmål av vitenskapelig interesse. Sammenfaller Koranens beskrivelser med vitenskapelige fakta? Den ble som kjent nedskrevet for nesten 1500 år siden, før viktige vitenskapelige erkjennelser.

Koranen inneholder ingen utsagn i strid med moderne kunnskap. Tvert om finner vi i Boken mange erklæringer som senere er blitt vitenskapelig bekreftet.

Det underbygger Koranen som Åpenbaring, et budskap fra Gud.

Skapelsen av Universet

Koranen sier dette om Universets skapelse:

- ▶ *Ser ikke de som ikke tror at himlene og Jorden først var ett (en masse)! (21, 30)* De var fra først av en enhet, og ble deretter splittet:
- ▶ *Vi splittet denne enhet ... (21,30)* Slik ble himlene og Jorden til.
- ▶ *Herren er Gud, som skapte himlene og Jorden i (...) perioder. (7, 54)* De ble til i stadier.
- ▶ *Gud vendte seg til himlene, som var røyk (gass). (41, 11)* Ting ble skapt fra en gassaktig substans.
- ▶ *Gud er Den som skapte sju (mange) himler, og lik Jorden et tilsvarende antall. (65,12)* Om vi skal tolke dette, finnes det flere planeter som Jorden.
- ▶ *Gud er Den som skapte himlene, Jorden og det imellom. (32,4)* 'Det imellom' - kan være intergalaktisk materiale, som vitenskapen først nå har forståelse av.

Skapelsen av stjerner og planeter

Koranen forteller dette (og alt stemmer overens med vitenskapelig kunnskap):

- ▶ Den første massen av substans ble splittet (21, 30), og stjerner og planeter oppsto.
- ▶ Sol og måne følger faste baner (14, 33), der de driver gjennom verdensrommet. (21, 33)

- ▶ Solen er en lampe og kilde til lys, mens månen gir lys. (25, 61)

Natt og dag

- ▶ *Han (Gud) lar natten omslutte dagen, og dagen omslutte natten. (39, 5)* Jorden roterer rundt sin akse. Lys går inn i mørket og mørke inn i lyset, som beskrevet.

Universet i forandring

Koranen lærer:

- ▶ Sol og måne følger faste baner *for en bestemt tid. (13, 2)* Vi vet nå at dette er rett.
- ▶ *Vi skapte universet ved (Vår) makt, og lar det utvide seg. (51, 47)* Ja, universet utvider seg!

Jordens egenskaper

Koranen sier:

- ▶ *Gud la Jorden som et teppe for dere. (71, 19)* Og: *Jorden, den spredde Vi ut. (51, 48)* Teppet som ble spredd, var det jordskorpen?
- ▶ *Fjellene er som plugger. (78, 7)* *Gud ga dem solid feste. (79, 32)* Vitenskapen mener at fjell ble skapt ved at jordskorpa la seg i folder, som dermed ga dem feste i dypere lag.

Liv

- ▶ *Vi skapte alt levende ut fra vann. (21, 30)* Ja, dette er vitenskapelig godtatt.
- ▶ *Vi lot alle ting vokse der (på Jorden) i rett balanse. (15, 19)* Så vern om denne (økologiske?) balansen!

Mennesket

Koranen forteller:

- ▶ *Vi skapte mennesket fra en dråpe liv av blandet kimcelle (fra begge kjønn). (76, 2)*
- ▶ *Gud skapte dere i flere stadier. (71, 14)*

Vi spør: Er det mulig med slike beskrivelser av virkeligheten som ovenfor, i en bok som er nesten 1500 år gammel, om den ikke er en åpenbaring av en Sannhet?

(Kilde: Dr. Maurice Bucaille)

Mennesket ble skapt av jord

Gud skapte mennesket av jord. Det sier Koranen. Vi vet ikke hvordan det gikk til, for det er jo svært lenge siden. Kanskje fantes ikke tid den gangen. Eller det tok kan hende lang "tid". Historien sier det foregikk slik:

Gud tok litt jord fra ett sted. Han blandet det med jord fra et annet sted. Og av dette skapte han mennesket. Fra det ene stedet var jorden mørkere. Det var fin jord. Og fra det andre stedet var jorden lysere. Det var også fin jord.

Men da ble det jo på den måten, da menneskene ble skapt, at noen ble litt mørkere, og andre litt lysere i huden! Men alle var de like fine. Gud skapte dem av felles jord. De var som brødre og søstre.

Den gangen Gud skapte mennesket, var det til stede en *djinn*. Vet du hva en *djinn* er? Det er et slags åndsvesen. Englene er også åndsvesener! De fører ut Guds vilje. Vanligvis ser vi ikke *djinn*. De har litt fri vilje, som oss.

Noen ble litt lysere, og andre ble litt litt mørkere, i huden.

Denne *djinnen* som var til stede, mente at han var bedre enn mennesket. For mennesket var skapt av jord, som han sa, mens han selv var skapt av ild! Det mente han var mye bedre. For *djinnen* var hovmodig! Han syntes så godt om seg selv. Og mente han var bedre enn andre. *Djinnen* het Iblis. Gud forbannet ham for hans arrogansen. Og Iblis fikk navnet Shaitan, på norsk Satan eller Djevelen.

Hvem av oss vil være arrogant? Og tro vi er bedre enn andre? Noen mennesker er lyse i huden, mens andre er mørke. Men vi er skapt av den samme jord! Gud gjorde oss like fine, like verdifulle. Vi er skapt av Gud som likemenn og -kvinner.

Ingen er bedre enn andre, sier Koranen, andre enn den som er mest bevissthet Gud.

Skapt av jord.

Barn fikk rødt, sort eller lyst hår.

Gud

Gud finnes! Tenk på det, også du som ikke tror. Vi siterer fra Koranen:

De som ikke tror er lik en som kalles, men bare oppfatter stemmen og et rop. Døve, stumme og blinde er de, og bruker ikke sin fornuft. (2, 171)

Ja, nettopp, fornuft! Gudstro er fornuftig. Slik er det i islam. Å tro er saklig og logisk.

De som nå har bladd om, eller vil gjøre det, har selvsagt også sin tro. En ateistisk eller agnostisk tro. Og kanskje er de blant de mest 'religiøse', dvs. troende inntil overbevisning, på en teoris eller eksistensiell oppfatnings korrekthet.

De har sine mål og idealer. Det er bra. Eller ikke så bra. Koranen sier:

Falske ledere og idealer i tiden skal fornekte tilhengerne sine når de ser straffen som venter. Alle bånd mellom dem skal bli brutt. "Kunne vi bare leve om igjen", skal de si, alle som lot seg lede. "Vi skulle fornektet de falske gudene liksom de nå fornekter oss!

Gud viser at handling får konsekvenser.

Og selv skal de angre bittert, for det er ingen vei ut av Ilden. (2, 166-167)

Sterkt? Men logisk og rettferdig. Vi blir tatt på alvor.

Det vi gjør, eller ikke gjør, skal slå tilbake på oss selv.

Nok om det negative, og over til det positive. Vårt poeng kan uttrykkes slik:

I skapelsen av himmel og jord, i skiftet mellom natt og dag, i skipene som seiler på havet med nyttig last for menneskene, i vannet Gud sender fra skyen som gir liv til den døde jorden så det vrimler av alle slags dyr, i vindenes veksling og drivende skyers bane mellom himmel og jord, er det tegn for den som ser. (2, 164)

Ja, det gjelder å se. Verden ble ikke til ved tilfeldighet, det er logikk og mening bak.

Og til dere som fortsatt er med – men mest til dem som ikke er det:

Kan dere nekte for at Gud finnes? Han ga dere liv, da dere var uten liv. Han lar dere dø, og gir dere liv på nytt. Ham vender dere tilbake til. Han skapte for dere alt på jorden! Han formet himmelhvelvingen og delte den i sju deler. Han vet om alle ting. (2,28-29)

Ble dette mye fra Koranen? Uansett er det forestillinger å ta med, fra verdens kanskje mest leste bok. Så se det som allmennkunnskap!

Men tenker du et skritt videre, kan også dette anføres, fra profeten Muhammed, denne gang:

"Islam skal vokse og spre seg, så hold fast ved Koranen! Det verdslige og islam skiller lag. Velg derfor rett side."

"I skapelsen av himmel og jord, i skiftet mellom natt og dag (...) er det tegn for den som ser." Koranen 2,164)

Bøyer seg bare for Gud

Skal vi snakke litt om bønnen? Den rituelle bønningen som muslimer er pålagt å si, fem ganger om dagen.

Men først, den foreskrevne vask:

Dere som tror! Når tiden kommer for bønn, vask ansiktet og hendene til albuen, stryk hodet og føttene til ankene. (5, 6)

En person kan lede bønningen. Andre stiller seg på rekke bak. Ansiktene er vendt mot Mekka.

Språket i bønningen er arabisk, den siste profetens (Muhammeds) og Koranens språk.

Kallelsen til bønn er sagt. Man konsentrerer seg om den bønningen som skal gjøres. Slik begynner den:

Allahu akbar! Gud er Størst.

Gud er Den opphøyde, ufattbare, bortenfor all forstand. Vi søker nærhet til Ham. Vi leser første vers av Koranen:

Bismi llahi r-rahmani r-rahim. I Guds navn, Den barmhjertige, nådige. En muslim begynner all sin tale og handling i Guds navn.

Al-hamdu lillahi rabbi l-alam. Lovet være Gud, all verdens Herre.

Ar-rahmani r-rahim. Den barmhjertige, nådige.

Maliki yawmi d-din. Styrer over Dommens dag.

Iyyaka nabudu wa-iybaka nastain. Vi dyrker

kun Deg, og ber bare Deg om hjelp!

En muslim tror bare på Gud/Allah, som han stoler på. Han kan ta imot hjelp andre byr ham, i vennskap eller som del av en avtale. Men han føler seg ikke forpliktet eller skyldsatt. Og han setter ikke andre i skyld.

Ihdina s-sirata l-mustaqim. Før oss på den rette vei.

Sirata l-ladhina anamta alayhim. Veien til dem du velsigner.

Ghayri l-maghdubi alayhim wa-lad-dalin. Og som ikke får av Din vrede, eller går galt avsted.

Så sier han et annet vers av Koranen, etter valg. For eksempel dette:

Bismi llahi r-rahmani r-rahim. (112) I Guds navn, Den barmhjertige, nådige.

Qul huwa llahu ahad. Si: Han er Den ene Gud.

Allahu s-samad. Gud! Den evige, Opphav til alle ting.

Lam yalid wa-lam yulad. Han unnfanger ingen, og er ikke unnfanget.

Wa-lam yakul lahu kufuwan ahad. Og Han er uten like.

Han bøyer seg framover, med hånden på knærne, og sier for eksempel (dette kan variere):

Subhana llah, subhana llah, subhana llah. Gud er Opphøyet, Fullkommen.

Han retter seg, med ordene:

Allahu akbar. Gud er Størst.

Og legger seg på knærne, med pannen mot gulvet, og gjentar, for eksempel:

Subhana llah, subhana llah, subhana llah. Gud er Opphøyet, Fullkommen.

Han setter seg tilbake, med bøyde knær, og sier:

Allahu akbar. Gud er Størst.

Han strekker seg fram og sier igjen:

Subhana llah, subhana llah, subhana llah. Gud er Opphøyet, Fullkommen.

Og setter seg tilbake, og sier:

Allahu akbar. Gud er Størst. Og/eller man reiser seg direkte opp.

Med dette mener han å si: "Gud! Du er den eneste Storhet som jeg bøyer meg for. Andre ærer rikdom, eller personer med makt. Men jeg er muslim. Og aldri skal min frie vilje krøkes, eller mitt hode bøyes, for andre enn Deg."

Nå har han gjennomført en bønnerunde (*rakah*).

Morgenbønnen har to, middags- og ettermiddagsbønnen fire, kveldsbønnen tre, og

nattbønnen fire slike bønnerunder.

Ved avslutningen av de aktuelle *rakah* setter han seg endelig tilbake, med bøyde knær, og sier.

Allahu akbar. Gud er Størst.

Han bekrefter troen etter siste enheten:

Ashhadu an la ilaha illa llah wahdahu la sharika lah. Det er ingen annen gud enn Gud, og Han er uten like.

Wa-ashhadu anna Muhammadan abduhu wa-rasuluhu. Mohammed er Guds tjener og sendebud.

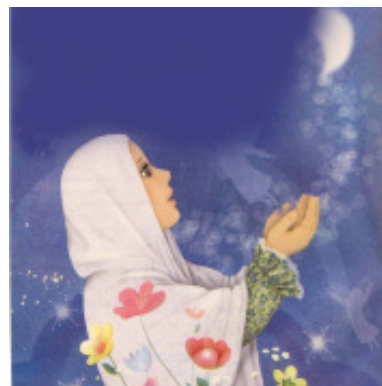
Allahumma salla ala Muhammad wa-ale Muhammad. Gud! Velsign Mohammed og de etter ham.

As-salamu alayka ayyuha n-nabi wa-rahmatu llahi wa-barakatuhu. Guds fred, nåde og velsignelse med deg, du Profet.

As-salamu alayna wa-ala ibadi llahi s-salihin. Fred og velsignelse over oss og dem som dyrker Gud.

As-salamu alaykum wa-rahmatu llahi wa-barakatuhu. Guds fred, nåde og velsignelse med alle.

Gud er Den opphøyde, ufattbare, bortenfor all forstand. Vi søker nærhet til Ham.

En muslim tror bare på Gud/Allah, som hun stoler på.

Muhammed - islams store profet

Bli kjent med Muhammed, islams store profet (fred med ham og familien hans):

- Han ble født i år 570 etter kristen tidsregning. Og ble kalt til profet da han var 40 år gammel. Ja, han er Guds siste profet.
Han spredte budskapet om Den ene Gud i Mekka. Der ble han forfulgt og latterliggjort. Men han kjempet mot fiendskap og uforstand, og opplyste dem som fulgte ham.
Han måtte flykte til Medina. Der ble han i 10 år. Han vant han over gudsnektene og vantro, og de fleste godtok islam.
- Koranen ble åpenbart for Muhammed over en periode på 23 år. Koranen og Profetens personlighet er ledestjerner for alle muslimer.
Muhammed døde 63 år gammel. Han etterlot et kraftfullt samfunn, og en livstro med universell gyldighet.
- Dette er andre sider ved Muhammeds liv:
Faren døde før Muhammed ble født. Moren døde også tidlig, så Muhammed vokste opp som foreldreløs. Han viste tidlig evner som var uvanlige for barn i hans alder.

Han var rolig og ettertenksom. Han var fast og bestemt, men aldri voldsom. Han var ikke grådig eller overdådig.

Han snakket aldri usant og var ikke grov eller uforskammet.

Han likte ikke dovenskap, men pleide å si: "Gud, fri meg fra dorskhet og latskap." Han oppfordret muslimer til å arbeide. Han lærte at man kan dyrke Gud på mange måter, men best ved anstendig arbeid.

Han fikk tidlig et godt rykte og ble kalt 'Han som man kan stole på'.

- Blant dem som ble slått av hans hederlighet var Khadija, en rik enke som han senere giftet seg med.
Muhammed forsvarte de undertrykte og kjempet mot dem som undertrykker. Selv før Koranen ble åpenbart gikk han inn for en avtale om dette, som et eksempel til å bli fulgt.
Han viste respekt for familien og var vennlig og kjærlig. Han sa at ektefeller må ha omsorg for hverandre.
- Muhammad var glad i barn. En gang klemte

og kysset han et barnebarn da en rik mann sa: "Slik gjør ikke jeg med mine barn." Muhammad så på ham og svarte: "Gud viser ikke den kjærlighet som ikke selv viser kjærlighet."

Han var alltid velstelt, og likte parfyme. Han sa muslimer skal holde seg rene, og omgivelsene likedann.

Han behandlet folk respektfullt og vennlig. Og var den første til å hilse. Ingen hadde rang framfor andre, så under møter satt folk i en sirkel der alle hadde samme posisjon.

Han likte ikke å bli oppvartet. Og han deltok i praktisk arbeid. For han sa: "Gud lar ikke Sin tjener ha privilegier."

- Om Muhammad kan også dette sies: Han var alltid åpen og vennlig. Men fast, om lov ble brutt. Han sa: "Tidligere nasjoner og folk led nederlag ved at de ikke holdt seg til Guds lover. De avviste dem eller fusket. Jeg sverger å respektere Guds lover og alltid være sann mot dem."

Det hendte at han ba det meste av natten, for i bønn fant han balanse og ro. Og han fastet, både i Ramadan og ellers. Samtidig pleide han å si at vi ikke skal be, faste og så videre mer enn tid og krefter tillater, for ellers slår det tilbake på oss selv.

Han lærte muslimer å leve her, i denne verden, og ta ansvar for den.

Muhammad ydmyket ingen. Han avviste dem som smigret. Han unyttet ikke andres svakheter.

- Han var en stor leder, fast og modig. Med prinsipper og visjoner. Han tok råd fra andre og lyttet til andres kritikk.

Han var en menneskekjenner. Han viste folk tillit og ga dem ansvar.

Han fremmet ydmykhet, sindighet og respekt i forhold til både mennesker og dyr. Ja, alt som er skapt.

- Han var åpen i å spre islam, og la vekt på det positive i budskapet, uten frykt eller tvang. Han pleide å si: "Vær ikke strenge og harde, men gi folk håp og glad beskjed."

Han sa at alle muslimer må skaffe seg kunnskap.

Han levde enkelt, var from og beskjeden. Men han var ingen livsfornekter. Han så velstand som et gode, om den var skapt på rettferdig vis.

- Han var fast og utholdende. Og viste disiplin på alle måter. Han holdt alltid avtaler og var nøyaktig og punktlig.

Ramadan

Du som leser dette – faster du? Om du er muslim, mener jeg. Andre har vel ikke noe forhold til faste.

Skjønt det er ikke så sikkert, for å faste inngår som en positiv handling i flere store religioner.

Foruten at andre med tro – ateistisk eller agnostisk tro – iblant prøver faste i egen livsførsel.

Men nå gjelder det den islamske fasten, som nettopp er begynt og skal vare i tretti dager.

Vit at mange hundre millioner mennesker rundt om i verden er sammen om denne fasten, og deler den tro og de handlinger som er knyttet til den.

Om så bare for ens egen allmenndanning, bør en ha kjennskap til dette:

➤ *Hva er Ramadan?* Det er navnet på den niende måned i den islamske kalender. Men det er en spesiell måned.

Koranen sier:

Ramadan er den måned da Koranen ble åpenbart, som veiledning for mennesket og norm for det som er rett og galt. De av dere som er i stand til det denne måneden, skal faste i den. (2, 185)

➤ *Hvorfor faste?* Gud har pålagt det, svarer muslimen, for Koranen ble åpenbart da. Og dessuten står følgende i Koranen:

Dere som tror! Faste skal dere, som andre før, for å bli bevisst Gud. (...) Å faste er et gode for dere, om dere bare visste. (2,183-184)

Noen goder kjenner vi, sier muslimen:

1. Vi styrker vår selvkontroll ved å faste. Det bygger vår karakter.
2. Å faste fremmer erkjennelse og bevissthet, vi kommer på et vis nærmere oss selv.
3. Kroppen kan fysiologisk sett ha godt av å faste.
4. Det ligger velsignelse i fasten, om en bygger den på gudstro (og ikke på ateistisk eller agnostisk tro).

For Muhammed, profeten, har sagt:

“Den som faster i Ramadan med oppriktig

tro og håp om å vinne lønn hos Gud, får ettergitt all skyld.”

Og det er gledelig beskjed! Som forutsetter sjelelig nærvær, for Muhammed har også sagt:

“Noen henter ikke annet ut av Ramadan enn sult og tørst.”

De moralske aspektene må med, sa Muhammad:

“Den som i Ramadan verken spiser eller drikker, men lyver og bedrar, blir ikke hørt av Gud.”

➤ *Hvordan er det å faste?* Du står opp tidlig på morgenen, i god tid før sola står opp (og gruer nok litt for det). Du spiser en passende frokost. Er du muslim, sier du morgenbønnen som mer er en bekreftelse på tro enn en tradisjonell ‘bønn’.

Og så er du i faste.

De første timene går bra. Så blir du sulten. Men mer enn suget etter mat, er det slapphet du merker.

Du orker ikke alt du pleier, det er vanskelig å få de daglige oppgavene unna. Men du spør: “Hva bruker jeg dagene til, hva er vesentlig og hva uvesentlig?” Du kommer nærmere tings karakter.

Uvilkårlig tenker du på dem som opplever mangel på mat som en daglig realitet, og du tar dem med i livet ditt på en litt annen måte enn før.

Kroppen venner seg til fasten, du er ikke så opptatt av mat. Men beholder avstresset ro, med refleksjon om det vesentlige rundt deg.

➤ *Hvordan brytes fasten?* Etter solnedgang inntar du et måltid, alene eller sammen med andre. Det siste er best, gjerne i en moské der folk møtes i vennlig samhörighet.

Allmenndannende? Ja, hvorfor ikke prøve det selv? I hvert fall for noen dager. Og har du noen muslimske venner, så kan du vel faste med dem?

Oppsøk gjerne en moské etter solnedgang, der det kanskje kan vanke mat.

Du ønskes god Ramadan!

Hadj

Bli med på *hadj*, den store pilegrimsreisen! Sammen med to, tre millioner andre – på vei til Mekka, den hellige byen.

Du har vel papirene i orden? Det kreves vaksine og attest på at du er muslim.

Ja, for hvem andre kan vel svare på invitasjonen som utgår fra Den høyeste Selv, om å besøke Hans Hus, enn den som har tro i sitt hjerte?

Så får du visum og er deltaker selv.

Innholdet i reisen, det vet du? Vi minner deg likevel på det, med denne varme velkomst:

“Vær hilset, dere gjester ved Guds hellige Hus, som samles ved Åpenbaringens midtpunkt.

Lys fra Guds engler over dere, som forlater deres egne hjem, for å søke til Hans Hus.

Vær hilset, muslimer i verden! Som har det edleste sendebud som profet. Koranen er deres Bok. Og Kaba gir qibla, bønnenretning.

Hilsen til dere, muslimer, som ikke dyrker andre enn Gud, og vender ryggen til falske idealer. Gud er Den opphøyde, Ene.

Dere møter Hans kall! Og drar til Hans hellige Hus. Dere fullbyrder en vesentlig plikt.”

Slik er innholdet i *hadj*, pilegrimsreisen. Den gjenoppliver en gammel historie, om menneskets søken etter Gud, den frommes lydighet mot Ham, og avvisning av Den ondes makt, uttrykt i fortellingen om profeten Abraham.

Bilde til høyre: Hulen der Muhammed fikk åpenbaringen fra engelen Gabriel.

Bilde over: Muslimer samlet for hadj i Mekka.

Den fortellingen er slik:

Abraham levde med Sara i Palestina. Men årene gikk, og de fikk ikke barn. Så Abraham tok Hagar til sin andre kone, en trellkvinne fra Egypt. Eller var hun fra Etiopia?

Hun fødte ham Ismail, en sønn.

Så talte Gud til Abraham. Han skulle ta Hagar og Ismail til ørkenen Hijaz, i det som nå er Saudi-Arabia, og la dem bli igjen der.

“Men frykt ikke,” hadde Gud sagt. For Hans hjelp skulle være nær. Og et mektig folk vil utgå fra dem.

Så Abraham adlød Herren.

Hagar og Ismail ble alene i ørkenen. I solheten, uten vann. Ismail, det lille barnet, var nær ved å dø av tørst.

Hagar søkte fontænen rundt. Sju ganger løp hun mellom de to åsryggene Al-Safa og Al-Marwa for å finne noe å drikke.

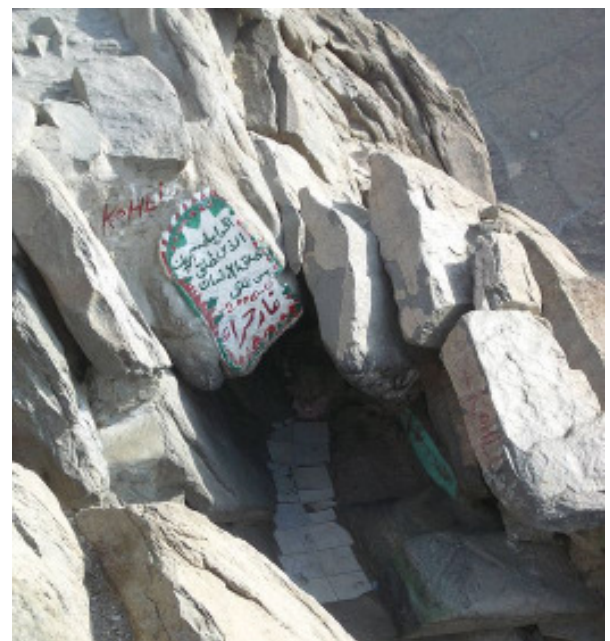
Da rørte Ismails fot i sanden, og vann fosset fram fra stedet. Det har det gjort alltid siden, i en brønn som nå kalles Zamam, og som gir vann til hele Mekka-dalen.

Abraham besøkte de to, og med sønnen Ismail gjenreiste han Kaba, det første gudshuset som Adam hadde bygd.

Hva var mest verdifullt for Abraham? Gud sa han skulle ofre det.

For Abraham var Ismail aller kjærest.

“Så gjør som Gud befaler!” sa gutten. “Og

måtte jeg være sterk.”

Skjønt Satan fristet dem begge, i et forsøk på å få dem fra det.

Da Abraham løftet kniven og førte den ned mot Ismail, lot Gud den i stedet ramme en bukk, som plutselig sto der, så blodet dens fløt ut over marken.

For Abraham og Ismail hadde vært lydige mot Gud.

Dette er ritene under *hadj*:

➔ *Alle er like som søker Gud.* Du tar av din tidligere drakt og dekker deg med hvite laken, som alle andre på reisen.

“Vi dyrker bare Deg, Gud,” sier du. “Og vi lyder ingen andre enn Deg.”

Som Abraham selv adlød.

➔ *Du nærmer deg gudshuset, Kaba.* Det består av steiner, som er satt sammen i form av en kube. Se det som symbol på Gud!

Du går rundt det i flere sirkler. Slik livet selv er en vandring, der Gud skal være i sentrum.

➔ *Du haster mellom Al-Safa og Al-Marwa, sju*

ganger, for å minnes Hagar som var trofast mot Gud.

Hennes grav er nær Kaba, som den eneste: Gud æret denne mørke trellekvinne, og tok henne til Sitt Hus.

Du hilser henne, på vei forbi.

➔ *Neste dag er for stille ettertanke* ved Arafat, utenfor Mekka. Der begynner du symbolsk ditt nye liv.

➔ *Du drar i natten gjennom Muzdalifa*, og minnes Gud.

Før du fortsetter videre til Mina.

Der husker du djevelen som fristet.

➔ *Du kaster småstein mot tre støtter*, et symbol på den onde selv, som tegn på at du avviser ham, som ble avvist av Abraham og Ismail.

➔ *Du klipper bort en lokk fra ditt hår*, som uttrykk for det liv du nå etterlater, og vandrer på nytt rundt Kaba.

Sammen med to, tre millioner andre mennesker! Det er et yrende liv av troende fra hele verden som har gjort denne reisen for Gud. I forventning om at Han hører.

Bilder fra pilegrimsreisen - i den store moskeen med Kaba (til venstre), og hvor pilgrimene kaster stener og avviser det onde (nede til høyre).

Umra

Liksom *hadj*, den store pilgrimsreisen, er *umra*, den lille, symbol på menneskets vandring mot Gud.

Du ikler deg som deltaker mange roller, og spiller i et storslått drama, som Gud Selv iscenesetter.

Adam, Abraham, Ismail og Hagar er personer du gjenoppliver, i spenningen mellom Gud og Satan.

Du kalles til deltakelse av Gud.

Og svarer, med disse ordene, som fyller tusener av struper, ja, under *hadj* mer enn to millioner, og som på arabisk lyder:

“*Labayka allahumma, labayk! Labayka la sharika laka, labayk!*”

På norsk:

“Jeg kommer, Herre, jeg kommer! Jeg kommer! Du uten like, jeg kommer.”

Vandringen mot Gud er begynt.

Den er en ny anledning – og Gud gir deg alltid en anledning – til å finne tilbake til deg selv.

Det ‘selv’ Han fra først av ga deg, og som du var ment å skulle være.

Menneske! Adams barn! Guds stedfortreder på Jorda, er du.

Han blåste Sin Ånd i deg. Du fikk kunnskap om alle ting. Han lærte deg bruk av pennen. Og Han ga deg en høyreist stilling.

Han lot engler bøye seg for deg. Ja, alle ting ble underlagt deg.

Du fikk himmel og jord i dine hender.

Han inngikk en avtale med deg, i påvente av det du skulle gjøre.

Hva er du senere blitt?

Koranen sier: *Mennesket er under tiden visselig kommet til kort! (103, 1-2).*

Du kan alltid rette det opp.

Finn ditt ‘jeg’, søk Gud! Slik er innholdet i pilgrimsreisen.

Forbered deg til den først. Gjør opp gjeld, vask vekk slagg, søk tilgivelse for alt galt du har gjort! Fjern hat og nag, opprett vennskap. Gjør rent det du eier og har, når du nå forlater ditt tidligere liv.

Du legger av din gamle kledning og tar på to hvite laken. Og du beveger deg rundt Kaba,

Guds Hus, som blir sentrum i ditt nye liv.

Du haster mellom Al-Safa og Al-Marwa, liksom Hagar, i gudfryktighet. Og skjærer bort litt av ditt hår, som tegn på det du legger bak deg.

Vend ryggen til maktens palasser, avvis skatter og rikdom! Bryt ned de falske templer for idoler og jordiske guder!

De er nærmere enn du tror:

* I deg, selvfølgelig. Du fristes av det gamle livet. Det er vel Satan som drar.

* Utenfra får du også en påminning. For ved siden av Kaba, Guds Hus, ligger et annet maktsenter: palasset til Saudi-Arabias herskere, med konge og prinser i. Det siste rager over det første, som for å framheve seg selv, på blasfemisk vis.

Men å være i den veldige moskeen rundt Kaba fyller deg med undring og glede. Du vandrer i søylehallene som i et grenseløst rom.

Veggene er i hvit og sort marmor. Og fra taket henger lysekroner i store kupler. Du beveger deg barbent på myke tepper, sammen med tusentalls troende.

Luften er fylt av et stille sus av menneskelig nærvær, bare avbrutt av kallelsen til bønn. Og imamens melodiske sang, mens de troende står skulder ved skulder, i lange, ubrutte rekker.

De er vendt mot den åpne plassen, og kuben av sort stein: Kaba, denne blendende, fascinerende, gripende, uutgrunnelige og utfordrende bygning. Dekket av sort silke, med brodert Koran-tekst i gull.

Guds Hus! I sentrum for pilgrimsreisen.

Du spør ved enden av den:

➤ *Er reisen en formell handling som Gud har pålagt deg?*

Nei! Den er dynamisk forvandling, tilbake til ditt egentlige ‘selv’.

➤ *Er ritene ytre gjerning, gester du skal ha lært?*

Nei, ritene er talende symboler, på åndelige krav fra Ham.

☛ *Er troen en ubøyeleg lære, et regelverk i ditt liv?*
Nei, troen er dynamisk, levende, og kilde til uopphørlig vekst.

Tro! Og gode gjerninger! Det er kjennetegn ved den fromme, som søker nærhet til Ham.

Bilde over: Profetens moske i Medina. Den er det vanlig å besøke enten man er på hadj eller umra. Under: Fra den store moskeen i Mekka.

Halal og haram

Du kjenner vel disse ordene? *Halal* er det som er tillatt, og *haram* det som ikke er tillatt, av ting du kan foreta deg. Gud gjør ikke ting vanskelige for oss, men veileder og hjelper, gjennom regler som følger disse prinsipper:

- ▶ *Alt skapt er til menneskets fordel.* Det er derfor tillatt dersom det ikke er gitt klare forbud i Koranen eller ved profeten Muhammeds eksempel.
- ▶ *Bare Gud, og ikke mennesker, kan si hva som er tillatt og ikke tillatt.*

Men mennesker som sier om det som er tillatt at det *ikke er* tillatt, gjør større feil enn dem som sier om det som *ikke er* tillatt at det er tillatt, ved at de første gjør ting vanskelig for folk.

- ▶ Guds forbud er fornuftige og til vårt beste, selv når vi ikke selv kan se meningen.
- ▶ Alt som kan føre til noe ulovlig, er også forbudt.
- ▶ Gode hensikter gjør ikke det ulovlige tillatt.
- ▶ Det som er tvilsomt, bør unngås.
- ▶ Nødvendighet åpner for unntak i forhold til det som ellers er *haram*.

Mat og drikke

Vi spiser aldri grisekjøtt. Koranen er klar på dette punktet. Hva slags kjøtt kan vi ellers spise?

Dyr som slaktes på islamsk vis, gir *halal* kjøtt. Men noen mener man også kan spise annet kjøtt som Guds navn er nevnt over.

Kjøtt som kristne og jøder kan spise, er også tillatt for muslimer. Vi kan derfor, hevder mange, spise kjøtt som vi får servert av disse.

De fleste av havets produkter kan spises.

Alkohol har negative virkninger som overgår de positive, og er derfor forbudt.

Klær

Islam tillater, ja, forventer at muslimer kler seg med ettertanke, pent og anstendig.

Klær skal være rene. Tettsittende og upassende klær er forbudt for både kvinner og menn.

Silke og gullpynt tillates ikke for menn. Islam avviser overdådighet og luksus.

Arbeid

Vi skal tjene til vårt underhold ved ærlig arbeid. Alt annet er forbudt.

Den som kan arbeide, må gjøre det.

Det finnes ikke 'simpelt' eller nedverdiggende arbeid. Men å motta hjelp og underhold fra andre, når en selv kan arbeide, er nedverdiggende.

Samliv

All form for utroskap og utukt er forbudt. Alt som kan føre til det også.

Mann og kvinne bør ikke være alene sammen, med mindre de er i nærmeste familie. Å kaste usømmelige blikk på det annet kjønn, er ikke tillatt.

Sminke og annen framheving av sitt ytre eller sitt kjønn, verdsettes bare i hjemmet.

Sex og samliv er for mann og kvinne i ekteskap. (Masturbering kan være lov mot seksuell spenning.)

Islam oppfordrer til at man gifter seg. Kvinner velger selv hvem de vil gifte seg med.

Prevensjon er tillatt. Abort er forbudt (men kan i visse situasjoner være tillatt i de første 120 dager). Skilsmisse er tillatt etter ønske fra mannen eller kvinnen, men anses i alminnelighet som svært negativt.

Alle barn skal behandles likt og med samme kjærlighet og omsorg, uten fortrinn for noen.

Både foreldre og barn skal vises respekt.

Dagligliv

Alle mennesker har samme verd.

Dyr og alt liv skal behandles med omsorg.

Vi skal være ærlige og sannferdige. Ågerrente er forbudt. Det er pengespill også.

Ferie og fritid er goder. Vi skal glede oss, spøke og le. Sport er bra som trening og rekreasjon.

Sang og musikk gleder hjertet og skaper god stemning, når det ikke er forbundet med umoral.

Filmer kan gi kunnskap eller tjene til avkobling.

Vi skal ikke le av andre. Mobbing er forbudt. Arroganse tillates ikke. Baksnakking er et onde.

Eiendom skal beskyttes. Sløseri godtas ikke.

Vi behandler andre, muslimer og ikke-muslimer, med godhet og respekt.

Menneskerettighetene i islam

Menneskerettighetene i Islam er ikke vedtatt av noe parlament eller annen politisk forsamling. For de er gitt av Gud.

Til disse rettighetene hører:

- **Rett til liv.** Koranen sier: *Om noen redder et menneskes liv, er det som å redde hele menneskeheten!* (5, 32) Ja, så mye verd er et menneskes liv. Og tilsvarende oppnår du, om du redder et.
- **Rett til frihet.** Ingen skal holde andre nede. Profeten Muhammed (fred med ham og hans familie) har sagt at han selv, på Dommens dag, skal være anklager mot dem som gjør frie mennesker til trelle.
- **Rett til rettferdighet.** *La ikke fiendskap mot andre føre dere vekk fra rettferdighet*, sier Koranen (5, 8). Ingen skal frykte urett fra en muslim.
- **Rett til likeverd.** Islam lærer at alle har samme verd, uansett hudfarge, kjønn og tro. *Fremst blant dere står den mest rettskafne-* (49, 13)
- **Rett til økonomisk trygghet.** Koranen sier om de troende at også tiggere har del i deres eiendom. (51,12) Muslimer skal dele det de har.

Islam gir de beste rettigheter.

- **Rett til sikkerhet for liv og eiendom.** Profeten har sagt: *“Rør ikke ved hverandres liv og eiendom!”* Det gjelder også for ikke-muslimske borgere i en islamsk stat, som f.eks. kristne og jøder (*dhimmi*).

Profeten har videre sagt: *“Den som krenker en dhimmi, krenker meg, og den som krenker meg, krenker Gud!”*

- **Rett til vern om ære og integritet.** Koranen forbyr at noen krenker og baktaler andre eller gjør dem til latter. (49, 11)
- **Rett til vern om privatliv.** Islam beskytter privatlivet til innbyggerne i den islamske staten.
- **Rett til vern om personlig frihet.** Ingen kan fengsles uten å være kjent skyldig i en åpen rett. Og folk skal fritt kunne kritisere og fordømme dem som styrer.
Imam Ali (den fjerde khalif) sa om en gruppe personer som fordømte og truet med å drepe ham, at å kritisere og fordømme ikke er nok til å kaste noen i fengsel så lenge de ikke begår en forbrytelse mot staten.
- **Rett til å protestere mot undertrykkelse.** Retten er stadfestet i Koranen.
- **Rett til ytringsfrihet.** Islam gir alle frihet til å ytre seg. Og det å si imot umoral og forfall, er dessuten en plikt.

Også folk - som palestinerne - har rettigheter.
Bilde: Jerusalem er okkupert av “Israel”.

- **Rett til organisasjonsfrihet.** Islam gir folk rett til å danne partier og organisasjoner for å strebe mot rettfærdige mål. Koranen oppfordrer til å forme fellesskap som arbeider for det gode, slår fast det som er riktig, og motvirker all urett. (3, 104)
- **Rett til trosfrihet.** Islam gir alle trosfrihet. Det skal ikke være tvang når det gjelder tro! (2, 256)
- **Rett til respekt for religiøse meninger.** Ingen skal gjøres til latter for sin tro. Koranen sier: *Vis ikke ringeakt for slikt de vender seg til og tror på, i stedet for Gud!* (6, 108)
- **Rett til beskyttelse mot vilkårlig fengsling.** Ingen kan arresteres og fengsles for en forbrytelse som andre har begått. Koranen sier: *Ingen skal bære en annens byrde!* (6, 164) Islam vektlegger personlig ansvar. Enhver står til rette for sitt.

Islam gir trosfrihet til alle.

Menn og kvinner har rett til frihet. Menn og kvinner har samme verd.

- **Rett til livsopphold.** Staten hjelper dem som ikke har nok til underhold. En islamsk stat er en velferdsstat, som hjelper og beskytter dem som trenger det.
- **Rett til likhet for loven.** I Islam er alle like for loven. Liv og eiendom til f.eks. en *dhimmi* og en muslim teller like mye.
- **Lik rett for de som styrer.** Ledere og de som ledes er like for loven.
- **Rett til ikke å handle galt.** Innbyggere i en islamsk stat har ikke bare rett, men plikt, til å avvise alt galt. Profeten sa: *“Lyd Gud mer enn mennesker!”*
- **Rett til å delta i offentlig arbeid.** Koranen sier: *Gud har lovet de troende at de skal styre i landet.* (24, 55) Og metoden er denne: *De rådfører seg med hverandre.* (42, 38)
Islam tillater ikke at personer eller grupper tar fra andre rettigheter og utroper seg til ledere.

De som styrer må ha støtte i folket. De kan være ledende imamer, som folket har tillit til – i et islamsk demokrati. Folk velger hvem dem har tillit til. Alle bør være aktive - og medvirkende.

Menneskerettigheter - for palestinerne (over)?

Da alkohol ble forbudt i Medina

I det gamle Medina drakk folk vin. De likte smaken av den, og rusen kjentes behagelig, så vin var en daglig drikk. Dette var på profeten Muhammeds tid.

Noen venner av profeten satt en kveld og serverte en gruppe reisende vin. Da hørtes et rop gjennom byen:

“Alkohol er blitt forbudt!”

Gud hadde gitt Muhammed den åpenbaringen at alkohol ikke lenger var tillatt.

Muhammeds venner tømte glassene i sanden og knuste karet vinen ble lagd i. Noen ville vaske seg, som for å rense seg fra vinens virkning. Andre brakk seg for å få vinen opp.

Beskjeden spredte seg fra hus til hus: “Alkohol er forbudt!”

Ropet gjallet i gatene. Alle fulgte påbudet. Overalt ble vin helt ut, og fat med gjærende druer eller dadler ble knust.

Det ble den mest virksomme kampanjen mot alkohol historien kjenner. Folk skyndte seg til mosken for å høre hva Muhammed hadde å si. Han gjentok Guds åpenbaring:

Dere som tror! Rusmidler, pengespill, gudløs handling og spådom er avskyelige onder fra Satan, så avstå fra det. (5, 90)

Alle rusmidler er forbudt i islam.

Og folk svarte: “Ja, vi skal avstå fra det, Gud! Vi skal avstå fra det.”

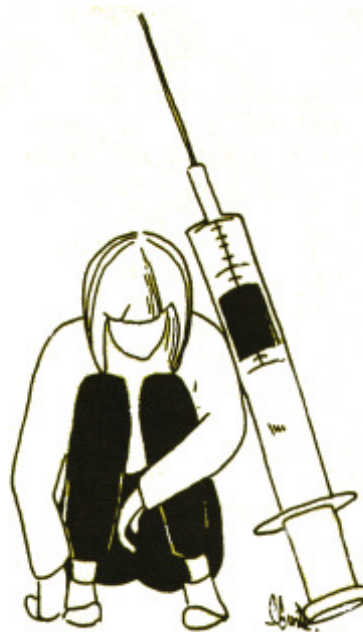
På noen timer ble Medina, en bystat, avholdende fra alkohol.

Forbudet spredte seg. Vinhandlere som fraktet varer fra så fjerne steder som Syria, sluttet med handelen. Alle fordømte den særegne drikken. Vin kunne ikke selges eller kjøpes, ikke en gang gis bort. Den var forbannet og avvist.

Muslimene hadde ofret mye for islam, sin nye livstro, så ingen hadde vansker med å kaste og avholde seg fra rusmidler, som var forbudt av Gud.

Senere kom også disse ordene som en påminning fra profeten Muhammed:

“Gud har forbannet alle rusmidler! Han har forbannet dem som lager dem, selger dem, leverer dem, sprer dem, mottar dem, kjøper dem, bruker dem og tjener på dem!”

Islamsk enhet

Islam er én religion, én verdensanskuelse. Grunnleggende trosoppfatninger er ett.

Men det finnes flere lovtolkninger, og på et vis tankeretninger. Hvordan bør vi forholde oss til dem?

- ☛ *Vi bør strebe etter enhet.* For hovedtrekkene er felles. Som Koranen sier: *Hold fast alle sammen, ved båndet til Gud, og splitt dere ikke opp.* (3, 103)

Hva betyr det å skape enhet? Noen tror det betyr å gi opp alle særtrekk og bare godta det man enes om. Eller at andre skal forlate sine tolkninger og støtte dem en selv har.

Begge deler er feil.

- ☛ *Vi skal respektere hverandre!* La hver tolke islam på sitt vis og føle tilhørighet til sin retning.

Enhet betyr ikke sammenfall av alt i tro og livsførsel. Det er heller ikke mulig (verken mellom sunni og shia, eller mellom retningene innen sunni og shia). Vi er likevel brødre og søstre.

- ☛ *Se mangfoldet som uttrykk for rikdom.* Og samles om de grunnleggende forhold, som gjør troen til det den er.

Forsvar den i handling og tale.

La illaha ill Allah, Muhammadan rasul Allah!

Det er ingen gud uten Gud, og Muhammed er Hans profet!

Slik er vår trosbekjennelse.

Vi ber og faster, gjør pilegrimsreisen og gir almisse.

Sunni og shia ber sammen.

På dette hviler en tenkning og en verdensanskuelse som alle muslimer har felles. Den bygger på Koranen og på eksemplet til profeten Muhammed (fred med ham.)

Islam er dynamisk og levende. Når muslimer blir sløve og forfaller, er det fordi de vender seg bort fra islam.

De søker andre verdier enn dem som ligger fast i troen. Gud står ikke lenger sentralt. Noen gjør dette åpent, mens andre gir skinn av å tro.

Koranen sier om disse: *Gud har lovet Ilden for hyklerne, menn og kvinner, så vel som for dem som ikke tror.* (9, 68)

Så vær ikke falsk i din opptreden.

Tro ikke dere er rene! Gud vet hvem som frykter Ham. (53, 32)

Legg oppriktighet og sannhet til grunn. I søken etter enhet, som i alt annet.

Koranen sier: *Mennesket kommer så visst til kort om det ikke er blant dem som tror, gjør godt og oppmuntrer hverandre til sannhet og tålmod.* (103, 2-3)

Muslimer skal styrke nærhet og vennskap og avvise det som splitter og skiller.

I tro på Den ene Gud.

Vekst, forfall - og ny vekst?

Islam spredte seg med veldig fart under profeten Muhammed (fred med ham), og fortsatte å spre seg etter hans død.. Dette var på 600-tallet. Men islam ble ikke utbredt ved vold, som noen tror. Islam kom som en villet *kulturrevolusjon*.

Folk oppfattet ikke islam som en ny tro. Islam tok opp i seg viktige trosretninger. Abraham, Moses og Jesus var alle store profeter, ifølge islam. De lærte menneskene om Gud.

Islam ble en hjelp til å underordne seg Ham. Også folk som ikke var muslimer, respekterte og godtok dette. Slik skjedde en religiøs klargjøring, som ga folk mulighet for et nytt liv.

Samtidig ble grunnlaget lagt for en dyptgående *sosial* revolusjon.

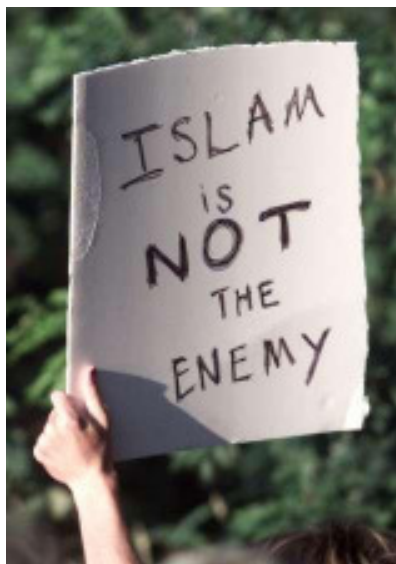
Muslimene fulgte islamsk lov, *sharia*. Og av den framgår det at all eiendom egentlig tilhører Gud. Vi har ting i forvaltning fra Ham.

Der islam spredde seg, ble det skapt likhet og brorskap. Koranen pålegger de troende å gi barmhjertighetsgaver (almisser), den forbyr ågerrenter og tillater ikke stor rikdom.

Islam motvirket at noen ble rike og andre fattige.

De som dyrker jorden, har rett til den. Så jord ble tatt fra konger og jordeiere. Krigene som fulgte i kjølvannet av islam, var ofte kriger mot herskere og rike som stilte seg opp mot bøndene.

Men snart begynte islams tilbakegang. Folk fjernet seg fra islam. Forfall og korrupsjon spredte seg. Herskerne ble maktmennesker med dårlig

moral, og styret ble gjort arvelig. De troende og de imamer som ville bevare Koranens ånd, og som bar videre islamske frihetsidealer og bevisstheten om Gud, ble forfulgt og undertrykt.

Islam spredte seg likevel videre, og i møter mellom islam og andre kulturer, som den indiske, iranske, syriske, egyptiske og greske, ble verdifulle sider ved disse tatt opp i den islamske kulturen. Islam inspirerte folk både i Europa, Afrika og Midtøsten.

Fra rundt år 1000 truet ytre fiender. Viktigst av disse var korsfarerne, som trengte inn på islamske områder og skapte uro blant muslimene. Etterhvert begynte muslimene å isolere seg.

Herskerne i islamske samfunn på denne tida var mest opptatt av å sikre seg makt, og de hindret vekst og utvikling. Muslimene stagnerte.

Men en ny erkjennelse er i utvikling, om at islam og muslimene igjen må bli en maktfaktor. Islam kan tilpasses alle epoker, også vår. Islam kan bli en ideologi og tro også for fremtiden.

Islam er i vekst i hele verden. Muslimer vil gjøre troen sin kjent. Også i Norge er dette utfordringen: Reflekter over islam! Islam er ikke "fienden".

Profetens bønn

Å Gud! Jeg søker beskyttelse hos Deg
fra kunnskap som ikke er til nytte,
fra et hjerte som ikke er ydmykt,
fra en sjel som aldri blir fornøyd
og fra en bønn som ikke blir besvart.

Å Gud, jeg søker beskyttelse hos Deg
fra å gjøre feil og bli urettferdig behandlet,
fra å misunne og bli misunt
og fra å undertrykke og bli undertrykt.

Å Gud, gi meg veiledning
og fri meg fra det onde,
som kommer fra min selvishet.

Å Gud, jeg søker beskyttelse hos Deg
fra Ildens prøvelse og Ildens pine
og fra det onde i fattigdom og rikdom.

Å Gud, gi meg bevissthet om Deg
og rens bevisstheten min,
Du Som er den beste til å rens.
Du er sjelens Vokter og Herre.

Å Gud, jeg søker beskyttelse hos Deg
mot udugelighet, dovenskap og feighet
og mot gjerrighet og lediggang.

Jeg søker beskyttelse hos Deg
fra gravens pine.
Og jeg søker beskyttelse hos Deg
fra påkjenninger i liv og død,
fra skyldens byrder og
menneskers maktbegjær.

Å Gud, jeg søker beskyttelse hos Deg
fra prøvelsens smerte og fortapelsens dyp,
fra fordervelsens elendighet
og fra fiendens ondskapsfulle tanke.

Å Gud, jeg søker beskyttelse hos Deg
fra all avhengighet utenom av Deg,
fra all ydmykhet utenom for Deg
og all frykt utenom til Deg.

Jeg søker beskyttelse hos Deg
fra noen sinne å måtte si en løgn,
begå umoral og bli hovmodig
eller selvtilfreds på grunn av Deg.

Jeg søker beskyttelse hos Deg
fra fiendens sammensvergelse,
uhelbredelige sykdommer,
håpløshet, tilbakedratt hjelp
og fra hevners plutselige
og drepende slag.

Å Gud, jeg søker beskyttelse hos Deg
fra lengsel etter det bortenfor
lengselen.

Å Gud, la mitt liv bli for Deg,
og la meg alltid tenke på Deg,
være takknemlig mot Deg,
lyde Deg og være ydmyk for Deg,
sukkende og angerfull.

Min Herre, ta imot min anger,
rens meg fra mine misgjerninger,
besvar mine bønner,
veiled hjertet mitt,
la tungen min tale rettferdig
og bannlys all ondskap
fra mitt hjerte.

Lær mer om islam!

Les dette heftet med

tekster om islam